

Definities kwaliteitsdocumenten en andere producten

Wie de term kwaliteitsdocument gebruikt komt al gauw verschillende begrippen tegen, zoals richtlijnen, standaarden, indicatoren, samenwerkingsafspraken, protocollen en productbeschrijvingen. Deze begrippen hebben een gemeenschappelijk doel: de zorg voor patiënten verbeteren via het formuleren van aanbevelingen. Elke beroepsgroep geeft andere nuances en interpretaties aan de gebruikte termen. Hieronder worden verschillende kwaliteitsdocumenten toegelicht.

Beroepscode

Logopedisten zijn gebonden aan normen en waarden vastgelegd in gedragsregels. Deze regels zijn te vinden in de "beroepscode voor logopedisten". Het hebben van een code betekent voor de beroepsbeoefenaren een manier om de beroepsgroep als professie gestalte te geven. Daarmee geeft de logopedist aan tot een speciale groep te behoren met eigen normen voor het gedrag, met een eigen traditie en eigen groepsbewustzijn.

Beroepsprofiel

Een gestructureerde verzameling uitspraken over taken die als regel in de beroepsuitoefening van de logopedist voorkomen. Het is geen toetsingsinstrument maar een uitgebreide deskundigheidsomschrijving.

Indicatoren

Een indicator is een meetbaar element (meestal een getal, percentage of ratio) van zorgverlening, dat een signalerende functie heeft met betrekking tot de kwaliteit van de betreffende zorg(verlener). Wijkt een indicator af van een afgesproken norm dan is bijsturing noodzakelijk. Voor indicatoren wordt de volgende indeling gehanteerd:

- Procesindicatoren: volgen een serie gebeurtenissen tijdens een onderzoek en/of behandeling.
- structuurindicatoren: geven informatie over de organisatie/equipage van een systeem en/of de omstandigheden;
- uitkomstindicatoren: richten zich op product c.q. effect van de geleverde zorg.
- (www.cbo.nl/thema/Indicatoren)

Landelijke Samenwerkings Afspraken (LESA's)

LESA's zijn gebaseerd op bestaande richtlijnen en/of standaarden en bevatten globale aanbevelingen voor de samenwerking tussen professionals in de eerstelijnszorg over een bepaald onderwerp. De aanbevelingen gaan over consultatie/verwijzing, terug verwijzing en gedeelde zorg tussen beide beroepsgroepen.

Literatuurscan

Een literatuurscan biedt een overzicht van wetenschappelijke publicaties over een bepaald logopedisch onderwerp. In de publicatie wordt geen vermelding gemaakt van de wijze waarop het overzicht tot stand is gekomen. De artikelen worden in de vorm van een quickscan beoordeeld waardoor de artikelen niet op methodologische kwaliteit zijn beoordeeld, maar waarbij de conclusies van de auteurs zijn overgenomen.

Literatuurstudie

Een literatuurstudie biedt een overzicht van wetenschappelijke publicaties over een bepaald logopedische onderwerp. Dit overzicht komt op een gestructureerde wijze tot stand doordat op basis van een vraagstelling wordt gezocht in meerdere elektronische databases. In- en exclusiecriteria worden gehanteerd om de in aanmerking komende artikelen te selecteren. De in de literatuurstudie genoemde artikelen zijn beoordeeld op methodologische kwaliteit.

Logopedische standaarden

Standaarden beschrijven de norm of het streefniveau die gesteld wordt aan het professioneel methodisch handelen van de beroepsbeoefenaar van een specifieke beroepsgroep.

Position statement

Een position statement is een document dat standpunten weergeeft over een bepaald onderwerp binnen de logopedie. Een position statement wordt uitgebracht door de NVLF voor de profilering van

de logopedie. De lezers worden geïnformeerd over de officiële standpunten van de NVLF ten aanzien van het onderwerp van het position statement. Eventueel worden aanbevelingen met betrekking tot het onderwerp van het position statement beschreven.

Productbeschrijving

Een productbeschrijving beschrijft – op hoofdlijnen - het standaardzorgaanbod bij een specifieke logopedische stoornis.

Protocollen

Een protocol is een systematische beschrijving van een afgebakend concreet zorgaanbod, waarbij het aandeel van de (verschillende) discipline(s) in tijd, inhoud, organisatorische voorwaarden en verantwoording wordt vastgelegd. Protocollen zijn voorschriften of regels die in de praktijk van beoefenaren in de gezondheidszorg en onderwijs worden gehanteerd. Deze zijn vaak afgeleid van richtlijnen. Een protocol gaat vooral in op de organisatorische context op de werkvloer en geeft aan hoe iets gedaan moet worden.

Protocollen worden daarom meestal lokaal ontwikkeld, waarbij er gekeken wordt naar mogelijkheden en beperkingen van de lokale situatie.

Richtlijnen

Een evidence based richtlijn is een document met aanbevelingen, adviezen en handelingsinstructies ter ondersteuning van de besluitvorming van professionals in de zorg en cliënten, berustend op de resultaten van wetenschappelijk onderzoek met daarop gebaseerde discussie en aansluitende meningsvorming, gericht op het expliciteren van doeltreffend en doelmatig (para)medisch handelen (Van Everdingen 2004; De Beer, 2008).

Zorgstandaarden

Een zorgstandaard beschrijft in hoofdlijnen wat goede zorg is voor mensen met een bepaalde chronische ziekte. Zorgverleners en patiënten ontwikkelen zorgstandaarden samen. Zorgstandaarden zijn gebaseerd op multidisciplinaire richtlijnen en beslaan het hele zorgproces voor mensen met een bepaalde diagnose. In een zorgstandaard staat:

- welke zorg de patiënt kan krijgen;
- wat de rol van de patiënt in het behandelproces kan zijn;
- welke ondersteuning de patiënt kan verwachten.

Daarnaast bevatten zorgstandaarden normen voor de organisatie en de structuur van de chronische zorg. Elke zorgstandaard heeft een patiëntversie en een versie voor zorgverleners.

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/zorg-voor-chronisch-zieken/zorgstandaarden>